

Nieuwsbrief 2024

SPECIAL EDITION

Nederlandse Veteranendag 2024

Van de voorzitter

Als je hoort dat het squadrongebouw van 860 binnenkort wordt vervangen door nieuwbouw terwijl je niet beseft dat het er al zo lang stond, dat de Marpat al bijna twintig jaar geleden werd opgeheven terwijl dat lijkt als tien jaar, zegt dat wat over jezelf. Het herinnert je eraan dat het tijd wordt voor een opvolger in de langste deeltijdbaan die je ooit hebt vervuld. Met veel genoegen en gemotiveerd door de wil – die soms aanvoelde als een heilige plicht - om bij allerlei gebeurtenissen te wijzen op de roemruchte geschiedenis van de MLD. Maar ook door de wetenschap dat er bij oud-collega's grote behoefte is aan het ophalen van herinneringen aan vaak de mooiste tijd van hun leven.

Samen met tientallen vrijwilligers is er in de loop der jaren onder soms moeilijke omstandigheden een Traditiekamer ontwikkeld die gerust een museum mag worden genoemd, nog niet zo lang geleden een strikt verboden woord bij defensie. René Blom zou trots zijn op het resultaat van zijn initiatief. Maar daarnaast is in de loop der jaren een organisatie opgebouwd die veel meer doet dan alleen museaal beheer, zoals het beheren van een omvangrijke bibliotheek en een foto-en filmarchief, historisch onderzoek, voorlichting van nabestaanden (vaak op hun verzoek en in samenwerking met CZSK), de uitgave van boeken en de Gedenkrol, de vertegenwoordiging van MLD-veteranen en postactieven, enz. Het op professionele leest geschoeide historische squadron is daardoor uitgegroeid tot een erkend kenniscentrum over de geschiedenis van de MLD.

Omdat veel van deze nevenactiviteiten niet goed pasten in de doelstellingen van de *Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD* werden deze in 2015 ondergebracht in de aparte *Stichting Vrienden van de MLD*, met in het achterhoofd de gedachte dat als de Traditiekamer ooit zou worden opgeheven deze activiteiten gewoon doorgang kunnen vinden.

Bladert u in grote stappen even mee langs de voor mij meest aansprekende gebeurtenissen vanaf 2004, het jaar waarin ik de voorzittershamer mocht overnemen van Bob de Wit, de eerste voorzitter. Ik noem bewust bijna geen namen van medevrijwilligers. Het is teamwork waaraan ieder naar vermogen zijn aandeel levert. Net als in een squadron.

2004 De “Traka” (een door Bob gemunte afkorting) bestaat precies tien jaar maar wordt ernstig bedreigd door de “operatie stofkam” van minister Kamp. De ook zelf met opheffing bedreigde Admiraliteit besluit om alle traditiekamers op te heffen. De net opgerichte Werkgroep Tweede Hal zit door plotseling overlijden zonder voorzitter. Maar de 256 donateurs zorgen voor morele en financiële ruggensteun en de kas is nog redelijk gevuld door de verkoop van eerstedagenveloppen. Zolang het gebouw niet wordt afgepakt en de vrijwilligers nog steeds toegang krijgen, houden we het “onder de radar” nog wel even uit.

Het besluit van de Admiraliteit wordt voor kennisgeving aangenomen (FLO’ers immers) maar in verband met hun motivatie stilgehouden voor de vrijwilligers. De bestuurlijke mist waarin de Groep Maritieme Helikopters verkeert geeft extra dekking. De contouren van een “paars” Defensie Helicopter Commando (DHC) zijn nog onscherp en het behoud van de eigen bedrijfscultuur en tradities, het vaandel en de instelling van een eigen groepsoudste en chef der *équipage* voor de MLD hebben een hogere prioriteit dan de toekomst van de Traditiekamer. De reeds in gang gezette renovatie van de twee loodsen door aluminium gevelbekleding, een nieuwe hoofdingang en een *state-of-the-art* auditorium gaan gewoon door, dus wat ons betreft ook de koppeling met de naastgelegen (tweede) hal. Omdat CMARHELI op ons verzoek de andere kant uitkijkt kan de OS&O-opslag min of meer worden gekraakt door het neerhalen van een zandstenen scheidingsmuur in de tweede hal. De *Tracker* krijgt haar plaats in de buitenruimte tussen beide hallen. De jaarlijkse Nieuwsbrief krijgt mede dankzij Repro-Noord een kleurig jasje.

2005 Het jaar begint in mineur met de uitdienststelling op 14 januari van VSQ 320 en VSQ 321 en daarmee de opheffing van de Marpat en het MVKValkenburg. Het voortbestaan van het MVK De Kooy is ongewis. De eerste donateursdag met een thema is dankzij de presentatie van SBNV Ruud Idzerda een groot succes. Deze succesvolle combinatie wordt niet meer veranderd.

Er zit schot in de opbouw van de *Tracker*: de vleugels worden professioneel gespoten (ritselen kon nog), de defat in Turkije (een marinecollega) regelt nieuwe banden en op het nog openstaande CUP-budget van de *Orion* worden

ook nog wat onderdelen besteld. Het interieur ervan blijft een uitdaging, evenals de zilte omgeving. Het woord overkapping valt.

2006 De eerste versie van de website wordt gelanceerd. In een convenant wordt de bestuurlijke verhouding tussen de Groep Maritieme Helikopters, de Traditiekamer en het Marinemuseum vastgelegd. Naast een officiële erkenning in de snel veranderende organisatie is de formele koppeling met het Marmus van belang om het eigendom en beheer over de vele, soms unieke objecten inclusief het erfgoed van de Marpat veilig te stellen.

2007 Op de donateursdag onthullen de kleinkinderen van de naamgevers de naamborden van beide hallen. De eerste hal krijgt de naam van LTZ1 Dirk Vreede, de eerste CMLD in 1917, en de tweede van Hoofdofficier MSD Anton Kramer, die in de jaren '20 de houten frames van de *van Berkel WA's* liet vervangen door stalen frames, een technisch hoogstandje.

Bij de viering van 90 jaar Marineluchtvaartdienst wordt aan CZSK een gerestaureerde *Agusta Bell* aangeboden als poortwachter (deze kist is wegens ernstige corrosie van de liggers inmiddels verwijderd en zal worden vervangen door een *Lynx* bij de nieuwe hoofdpoot).

De erelijst-MLD wordt voortaan Gedenkrol-MLD (GR-MLD) genoemd om verwarring met andere erelijsten te voorkomen. Onze database blijkt altijd het betrouwbaarst te zijn, al is geschiedenis nooit af en levert voortgaand onderzoek altijd weer nieuw bevindingen op.

2008 Op 4 juli wordt het Defensie Helikopter Commando (DHC) opgericht, een bundeling van alle helikoptersquadrons van luchtmacht en marine onder beheer van de KLu. Het hoofdkwartier wordt gevestigd op de vliegbasis Gilze-Rijen. Het voortbestaan van De Kooy blijft ongewis.

Het besluit van OOKMLD (oud-officieren kontakt MLD) om zichzelf op te heffen en de gehele kas aan de Traditiekamer te schenken is zeer welkom. Voor zover ze dat nog niet waren geven bijna alle leden zich op als donateur.

2009 De Kramerhal krijgt een nieuwe vloer en wordt ingericht met motoren en instrumenten. Ook een eerste generatie vliegprocedure-trainer en de compleet ingerichte neus van een *Neptune* vinden er onderdak.

2010 In de Vreedehal wordt een gedachtenisruimte ingericht met daarin een opengeslagen exemplaar van de GR-MLD, een waardige plaats voor reflectie door nabestaanden en (oud)collega's.

De defat in Indonesië (een MLD'er) zorgt samen met de Oorlogsgravenstichting voor het transport naar Nederland van de marmeren vleugels van het ernstig vervallen T13-grafmonument te Soerabaja. Het loodzware element past precies in zijn repat-container.

De database van de GR-MLD wordt ook gebruikt voor de hardstenen zuilen van het Gedenkteken Luchtvaardenden bij het NMM in Soesterberg, met 416 namen van omgekomen MLD'ers (later worden de twee namen van de in 2021 omgekomen bemanningsleden van de *NH90* toegevoegd). Samen met de Groepsoudste wordt bij de onthulling een krans gelegd in aanwezigheid van veel ontroerde nabestaanden: hun geliefde wordt nooit vergeten!

2011 De Kooy staat nog steeds op de shortlist om te worden gesloten. Of is het onderhandelings tactiek wegens de verlangde grotere bijdrage voor civiel gebruik? We houden ons hart vast.

De *NH90* stroomt gestaag in, de *Lynx* faseert langzaam uit.

2012 De bekendmaking dat De Kooy niet zal worden opgeheven geeft nieuw elan. Omdat ook steeds meer oud-Marpatters zich aanmelden zijn voor de jaarlijkse donateursdag extra zitplaatsen nodig in de Kramerhal, die een audiovisuele koppeling krijgt naar het auditorium. Het in eigen beheer geproduceerde boek "60 jaar helikopters bij de KM" van Willem Geneste begint natuurlijk bij de *Sikorsky* S-51 "Jezebel" van Idzerda (de eerste heli in de krijgsmacht) en loopt door tot en met de *NH90*.

De *Lynx* wordt uit dienst gesteld en bij de "Eindelynx"-reünie wordt de 278 als bouw pakket aan de Traditiekamer geschonken. De kist wordt onverwacht snel in elkaar gezet en krijgt een plek in de Kramerhal. Het is dat bij de overdracht schriftelijk is vastgelegd dat de kist nooit meer mag vliegen, want onze handen jeuken.

Koos van den Berg stopt wegens mantelzorg noodgedwongen zijn werkzaamheden en wordt Koninklijk onderscheiden.

2013 Kees Leebeek presenteert onder grote belangstelling zijn boek over de *Martin Mariner* en de vele ongevallen daarvan. De mens blijkt steeds de zwakste schakel.

De doelstelling van 500 donateurs wordt bereikt en ondanks het natuurlijke verloop en het schrappen van wanbetalers blijven we daar sindsdien ruim boven.

2014 Het belang namens een stevige achterban te kunnen spreken blijkt als we van de marineattaché in Parijs (een MLD'er) horen dat de verrichtingen van VSQ 320 bij de grootschalige 70-jaar D-day herdenking niet de aandacht dreigen te krijgen die zij verdienen. CZSK neemt doortastend actie en regelt de overkomst van alle nog levende oud-320'ers naar Normandië. De eveneens aanwezige stafadjutant-MLD regelt dat zij bij de herdenking op het invasiestrand pal naast de Koning komen te zitten.

2015 Bij de opening door de Koning van het Nationaal Militair Museum (NMM) zijn maar liefst zeven kisten van de Marineluchtvaartdienst prominent in beeld. De *Stichting Vrienden van de MLD* wordt opgericht. De oudste kleinzoon van Dirk Vreede uit Zweden komt de MLD-nalatenschap van zijn grootvader persoonlijk brengen.

Voor een wetenschappelijk verantwoord overzicht van de geschiedenis van de Marineluchtvaartdienst wil het NIMH geen capaciteit beschikbaar stellen. Met het 100-jarig bestaan in zicht besluiten vier oud-MLD'ers (waarvan twee historici) dan maar zelf aan de slag te gaan.

De vernieuwde website wordt door de Koninklijke Bibliotheek aangemerkt als digitaal erfgoed, een kwaliteitsstempel en een groot compliment.

Op deze foto van vier (waarvan inmiddels drie overleden) goedgehumte vrijwilligers bij een luchtvaartbeurs komen voor mij de belangrijkste aspecten van de Traditiekamer samen: inzet, vriendschap, teamgeest en trots op het erfgoed. Maar ook vergankelijkheid en herinneringen, waarvan vele door de vrijwilligers en vrienden worden vastgelegd en bewaard voor volgende generaties.

2016 De status van alle donateurs wordt opgevraagd: veteraan en/of postactief? Daarmee weet de nieuwe penningmeester subsidie los te peuteren voor bepaalde activiteiten. Af en toe worden er ook flinke donaties ontvangen van dankbare nabestaanden. Het toenemend aantal donateurs helpt de kas ook, evenals de vaak ruimhartige steun van de KLu: een warm bad!

Via Marktplaats wordt een uniek lesdictaat “motoren” met blauwdrukken en persoonlijke aantekeningen van de instructeur uit de begintijd van de MLD gekocht.

Het Aviodrome wordt met raad en daad bijgestaan bij de realisatie van de expositie 100 jaar Marineluchtvaartdienst.

We ontvangen van een onbekende Amerikaan (lang leve onze website!) een mooi fotoboek over een beroemde vlieger uit de beginjaren van het KNIL waarvan een standbeeld in de tuin van Bronbeek staat en schenken dat aan het museum.

Een klein krantenartikel wijst ons op het Zijper Collectie Beheers Systeem (ZCBS), speciaal ontwikkeld voor het beheer van kleinere museale collecties. We gaan ermee aan de slag zodat op den duur al onze objecten online kunnen worden bekeken. Het vullen van de database (foto met beschrijving en herkomst van alle objecten) is een monnikenwerk.

2017 Op 18 augustus 2017 (de verjaardag van de MLD) wordt een herziene, ingebonden Gedenkrol aangeboden aan de Groepsoudste commandeur Polet. We geven het JSS Zr.Ms. *Karel Doorman* voor haar grote gemeenschappelijk eetzaal schaalmodellen van de twee vliegekampschepen met dezelfde naam, zodat ook de vele opstappers de geschiedenis daarvan op de toelichtende bordjes kunnen lezen.

Dankzij de grote inzet van het schrijversteam, de steun van uitgever *Geromy*, een bijdrage door een tweetal sponsors en uit onze eigen kas kan tijdens de viering van het 100-jarig jubileum van de MLD het kloeke boekwerk *Een eeuw Marineluchtvaartdienst* worden gepresenteerd. Achteraf een klus waar de partners van de schrijvers door de tijdsdruk niet altijd even blij mee zijn, maar het resultaat mag worden gezien. De Traditiekamer kan veel nieuwe donateurs bij schrijven.

2018 In de werkgroep “missie en visie Marineluchtvaartdienst” wordt een bijdrage geleverd aan de discussie over de functie en de rol van de “MLD nieuwe stijl”, uitmondend in de “corporate story MLD” zoals dat tegenwoordig heet. De verrichtingen uit het verleden zoals beschreven in *Een eeuw Marineluchtvaartdienst* zijn daarin een belangrijk ankerpunt.

Het televisieprogramma *Andere Tijden* schenkt aandacht aan de *ditch* van de *Atlantic V-255* in de Atlantische oceaan. Helaas laten de programmamakers enige steken vallen, wat in samenwerking met CZSK door Kees Leebeek - een kenner bij uitstek van dit vliegtuig - voor de nabestaanden in de Traditiekamer wordt rechtgezet. En aansluitend ook in de lezing op de donateursdag.

2019 Een *NH90* haalt op een navtrip naar Schotland het hele fotoarchief op van oud-MLD/marinefotograaf Jan Zwijnenburg, een prachtig cadeau voor de 25-jarige Traditiekamer. Om alle vaak unieke foto en video-opnames uit ons archief te kunnen delen met het NIMH is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Van de erfgenamen van Nico Geldhof ontvangen we zijn zeer uitgebreide archief. Voor beide archieven zal een brandbestendige opslagruimte worden gecreëerd.

2020 De *Corona*-crisis verlamt de meeste fysieke activiteiten. De vrijwilligers zitten nagelbijtend thuis, slechts een kleine kernploeg bestaande uit “jongere ouderen” mag de strikt noodzakelijke inspecties en onderhoud uitvoeren. Vanachter de PC kan het werk gelukkig wel gewoon doorgaan, er wordt vergaderd via Zoom en met speciale Traka-mondkapjes gaat zelfs de productie en verzending van de nieuwsbrieven gewoon door. Bellen kan ook, zoals met Ruud Idzerda in Frankrijk. Net op tijd want niet veel later overlijdt deze gelauwerde vlieger. De donateursdag wordt noodgedwongen gecancelled.

2021 *Corona* woekert voort, ook dit jaar geen donateursdag. Om toch een bezoekje mogelijk te maken wordt door onze hoffotograaf met een 360-graden camera een interactieve “virtual tour” van de Traditiekamer gemaakt, nog steeds te zien op onze website.

Het tragische nieuws over de *ditch* van een *NH90* in de Carib waarbij de vlieger en waarnemer om het leven komen overheerst een tijdlang al het andere. De stille hoop dat er nooit meer een aanvulling hoeft te komen op de Gedenkrol blijkt helaas ijdel. Tijdens een intieme en ontroerende ceremonie bij de Gedachtenisruimte schrijven de nabestaanden later de namen van hun geliefden bij in de Gedenkrol.

2022 Nu *Corona* onder controle lijkt te zijn en de beperkingen worden opgeheven kan er ook fysiek weer worden aangepakt, maar voor hoe lang? Onder het motto ‘hebben is hebben’ wordt de donateursdag (met als onderwerp het ongeval van de *NH90*) meteen in het voorjaar gehouden, en wordt de nieuwsbrief verschoven naar het najaar. Dit “balken” bevalt goed, zo blijft de cyclus voorlopig.

Het meermaals verzoeken om aandacht voor de onderbelichte ramp in Broome (waarbij vele MLD'ers en hun familieleden omkwamen) heeft resultaat. Bij de herdenking van de Slag in de Javazee in de Haagse Kloosterkerk wordt gewezen op deze zwarte bladzijde uit de MLD-geschiedenis, een direct gevolg van deze verloren zeeslag. Samen met Josine van Aggelen was ik daarbij aanwezig. Zij overleefde als klein meisje deze ramp, waarbij ze haar beide ouders verloor (haar vader was bwk). Ze werd onder de hoede genomen en later geadopteerd door mijn MLD-held “stalen Hein” de Bruijn, de latere

CMLD in Nieuw-Guinea die de *Martin Mariners* definitief aan de grond durfde zetten.

De inval in Oekraïne bevestigen helaas de grilligheid van de geschiedenis, waardoor de kortzichtigheid om onder andere de Marpat op te heffen schrijnend wordt blootgelegd.

2023 Idzerda's dochter stuurt al zijn herinneringsvoorwerpen en logboeken op en belooft op bezoek te komen met haar zoons. De logboeken krijgen een plaats in de vitrine met de "lus van Bogert", een geïmproviseerde sling van zeildoek die Idzerda's mecano maakte omdat die niet voorhanden was. Het logboek uit 1953 is opengeslagen op de eerste dagen van februari waarin de vele reddingen in het rampgebied zijn opgetekend.....voor het tellen van het aantal geredden was geen tijd.

In de loop der jaren groeide de museale collectie gestaag door schenkingen van oud-MLD'ers en hun nazaten. Soms juweeltjes met een verhaal, zoals het "courantenboekje" en de sabel met onderscheidingen van Dirk Vreede, de originele vlag uit de "Don't shoot.....we are Dutch"-ontsnapping van een *Fokker T-VIII* uit het bezette Nederland, het vliegerhorloge van een bemanningslid van een in NNG neergehaalde Indonesische *Dakota*, een samoeraizwaard van Tetenburg, de nalatenschap van SBNV Idzerda, te veel om op te noemen.

Helaas gebeurde er achter de schermen ook weleens minder prettige dingen. Zo reageert een aantal nabestaanden zeer gebelgd op een artikel in het Marineblad over de meest waarschijnlijke oorzaak van het neerstorten in zee van een MLD-*Dakota* in Biak (1960). Zij blijken jarenlang op het verkeerde been te zijn gezet door een in complottheorieën gelovende collega. Hoe begrijpelijk ook, onweerlegbare feiten uit de officiële onderzoeksrapporten vallen niet altijd goed bij de nabestaanden: hun geliefde treft geen blaam. Meestal is echter bijna altijd de mens schuldig aan een vliegtuigongeval of de tragische afloop daarvan. Is juist dat niet menselijk?

Gelukkig is de voorlichting de laatste jaren sterk verbeterd en worden nabestaanden eerlijk voorgelicht over een ongeval. Soms ook buiten CZSK om. Zo wil Ageeth Scherphuis (de ouderen onder ons kennen haar nog als omroepster) aan het eind van haar leven na een halve eeuw afzijdigheid toch

graag de oorzaak weten van de *ditch* waarbij haar echtgenoot in 1959 met een *Seahawk* van Hr. Ms. *Karel Doorman* om het leven kwam.

Maar het kan ook minder dramatisch. De twee kinderen van Kees Pippel werden wees door het verongelukken van hun vader met een *Lynx*. Nadat ze door toeval konden worden opgespoord werden ze dolblij gemaakt met een mooie foto van hun vader waarvan ze geen goede afbeelding hadden.

2024 Het afgelopen jaar

Onlangs zag een nieuwe, ingebonden versie van de Gedenkrol het licht met onder andere de namen van de twee slachtoffers van de op 14 juli 2020 verongelukte *NH90*, alweer vier jaar geleden.

In deze nieuwsbrief treft u helaas drie In Memoriams aan over overleden vrijwilligers. Wegens ruimtegebrek kon mede daardoor het IM over André Hissink, de laatste overlevende van Dutch 320 Squadron bij de RAF, helaas niet worden geplaatst. U kunt het vinden op onze website onder het kopje “nieuws”.

Al enige tijd zijn een paar enthousiaste oud-Marpatters bezig om **de laatst overgebleven *Orion*** van de Duitse MLD (de voormalige **V-302**) over te nemen en te restaureren met o.a. onderdelen uit Nieuw-Zeeland. Of dit gaat lukken is wegens de grote uitdagingen (budget, onderdelen) nog onzeker evenals de plaats waar deze kist dan komt te staan. Mocht over dit project meer bekend worden dan leest u dat op onze website. Mocht het zover komen dan zal de Traditiekamer MLD een fundraisingsactie voor het V-302 project van harte steunen.

Een drietal MLD'ers die met FLO gingen maakten een bijzonder gebaar door bij hun afscheidsreceptie een gift voor de Traditiekamer te vragen. Dit leverde meer dan duizend Euro op waarvoor wij hen natuurlijk heel dankbaar zijn. Het toont aan dat de Traditiekamer ook bij onze actief dienende collega's leeft! Wist u trouwens dat alle MLD'ers die met FLO gaan bij het uitrouleren door de chef der équipage voortaan een gratis donateurschap voor de duur van twee jaar wordt aangeboden? Dus onze nieuwsbrief krijgen en worden uitgenodigd voor de donateursdag en activiteiten voor veteranen en postactieven. Zoals voor de **nationale veteranendag** waaraan dit jaar een apart **MLD-peloton** met twintig veteranen deelnam, waaronder ikzelf. Op onze website staat een

impressie. Voorheen was ik altijd afhoudend omdat dit onze vakantie in juni verkortte maar ik ben helemaal om. Wat een feest, wat een enthousiast publiek. Het is me zo goed bevallen dat ik vanaf nu vaste deelnemer hoop te zijn.....met toestemming van mijn vrouw die op de tribune tegenover de Koning genoot van de vele deelnemers en muziekkorpsen. Tijdens het eresaluut meende ik bij de Koning een blik van herkenning te zien: de MLD, die bestaat dus nog! Het moet toch mogelijk zijn volgend jaar met een nog groter peloton achter de MLD-vlag te lopen? Bijna kosteloos: u krijgt als u dat wilt met een kleine eigen bijdrage een donkerblauw maatpak, gratis OV-kaarten, lunch en drankjes en een tribuneplaats voor uw partner. Onder het kopje “veteranen” op de website kunt u er alles over lezen, en zo nodig kunt u contact opnemen met coördinator Peter Sebel. Ik hoop van harte dat velen van u volgend jaar ook meedoen.

Aan de **Grumman Tracker** wordt al jarenlang stug doorgewerkt. Die staat echter buiten, in een zilte omgeving. De ervaring met de *Agusta Bell* en met de *Neptune* heeft bevestigd wat we eigenlijk al wisten: dat kan niet goed gaan, tenzij de kist zoals de toekomstige nieuwe poortwachter heel goed wordt dichtgeseald en regelmatig een anti-corrosiebehandeling krijgt. *Sealen* is voor de *Tracker* wegens het noodzakelijke sleutelwerk geen optie, resteert een overkapping. Defensie kan daaraan echter geen geld besteden, de militaire musea zijn niet voor niets verzelfstandigd. En het Marinemuseum heeft andere prioriteiten, waarin overigens ook een MLD-expositie voorkomt. Resteert een overkapping die defensie niets kost en niet ingrijpt op de omringende bebouwing. Daarom is besloten met eigen middelen een professionele “shelter” aan te schaffen. Meer hierover kunt u lezen in de rubriek “Achter de schermen.....” van Hans Peters.

Op 18 september zal het **MLD-vaandel** op De Kooy door KTZ Niels Kleingeld worden overgedragen aan de nieuwe Groepsoudste MLD, KTZ van Mourik, oud-commandant van 860 Sq. Het bestuur zal u daarbij vertegenwoordigen maar er zal bij voldoende liefhebbers ook een delegatie oud-MLD’ers aanwezig zijn. U kunt zich daarvoor opgeven via de mail die u heeft ontvangen. Over het belang en de symbolische betekenis van het MLD-vaandel heeft Inge Peters (die ook de nieuwsbrief in elkaar zet) een mooi

artikel geschreven. Overigens zoeken wij naarstig naar een nieuwe penningmeester omdat ook Inge een keer zal moeten worden afgelost.

Op onze onvolprezen **website** staat sinds kort een nieuwe rubriek: **MLD-verhalen**. Er is al een flink aantal geplaatst. In sommige verhalen zult u zich herkennen, andere zijn gewoon interessant. Maar er is ruimte voor meer verhalen! Als u een bijdrage wilt leveren stuur dan uw tekst op naar Hans Peters info@traditiekamerml.nl of ondergetekende traka@vandijksr.nl.

Wij beoordelen uw tekst op toegevoegde waarde maar wijzigingen er niets in zonder overleg. En als u toch op de website zit: klik de rubriek **beeldbanken** eens aan en laat u verrassen wat er al via het ZCBS is vastgelegd in “collecties” en “foto’s”. Beslist de moeite waard.

Op de donateursdag dit voorjaar gaf commandeur Jaco de Bruijn een interessante en bemoedigende lezing over de sterk gewijzigde defensieplannen. In mijn dankwoord gaf ik aan dat het na ruim 20 jaar ook voor mij langzamerhand tijd is om de **voorzittershamer** over te dragen. Jaco de Bruijn (binnenkort b.d.) leek me daarvoor geknipt en het bestuur was het daarmee unaniem eens. Niet alleen omdat hij aanmerkelijk jonger is maar ook omdat ik zijn kwaliteiten heb leren kennen tijdens een term in de Carib en later aan boord van *Hr. Ms. Piet Heyn* tijdens de operatie *Sharp Guard*. Jaco was toen cdt van onze vluchteenheid, waarin trouwens ook Peter Sebel zat. Als oud-commandant van 860 Sq en groepsoudste MLD kent hij het DHC goed en zijn huidige functie in het Haagse heeft vast ook bijgedragen aan zijn netwerk. Niet alleen kennis is belangrijk maar ook kennissen! Maar het allerbelangrijkste is liefde voor de Marineluchtvaartdienst en haar geschiedenis. En dat zit bij Jaco beslist goed.

De volgende **donateursdag** wordt gehouden op **woensdag 26 maart 2025** met als thema de herinrichting van De Kooy. Ook zal ik Jaco de Bruijn de voorzittershamer overdragen.

Tot slot wens ik u en uw geliefden mede namens alle vrijwilligers nog een mooie nazomer toe en hoop u allen weer in goede gezondheid te mogen ontmoeten.

Anne van Dijk

Terugblik Donateursdag

Al is het bijna niet mogelijk, maar toch was de donateursdag van 2024 een nog groter succes dan vorig jaar. De opkomst was met ruim 200 donateurs en gasten enorm! Ook dit keer weer uit alle hoeken en gaten van Nederland en zelfs de donateurs uit België en Spanje waren weer present. We werden tijdens de lezing door Cdr Jaco de Bruijn weer helemaal bijgepraat over de huidige situatie binnen Defensie. Aansluitend gaf Anne aan dat hij op de volgende donateursdag na ruim 20 jaar de voorzittershamer zal overdragen aan Jaco die dan met FLO is. Hierna volgde de aansluitende borrel en blauwe hap die natuurlijk ook enorm werden gewaardeerd met dank aan Paresto. Het reüniegehalte van deze bijeenkomst voor veteranen, postactieven en actief dienenden was zoals gebruikelijk groot, en dit alles kon mede dankzij de bijdragen van defensie en het Vfonds gerealiseerd worden, waarvoor onze grote dank.

Hieronder een sfeerimpressie (met dank aan Rob Maljers) van deze mooie dag, op onze website vindt u nog meer foto's.

In Memoriam Hans Rekveld

Op 17 oktober 2023 overleed onze onvermoeibare vrijwilliger en bestuurslid Hans Rekveld.

Hoewel we allemaal wisten dat hij een ernstige ziekte onder de leden had kwam deze mededeling toch nog onverwacht, te meer daar Hans er tot vlak voor zijn overlijden nog goed de moed in hield. Zo had hij een paar weken daarvoor nog een staaroperatie ondergaan zodat hij de tijd die hem nog restte weer scherp kon zien. Nuchterheid en een praktische instelling waren hem niet vreemd. Helaas heeft het lot anders bepaald.

Ik leerde Hans goed kennen bij VSQ 7, in de jaren '80. Hij was een rasechte sleutelaar met de bekende “gouden handjes”, die een extra uitdaging vond als boordwerktuigkundige en hijslier-operator. Met zijn rustige en sonore stemgeluid wist hij de vlieger - die immers geen zicht had op wat er onder de kist gebeurde - precies boven de plek te manoeuvreren waar het best kon worden gehesen, niet zelden boven woelige baren of naast een slingerende scheepsmast. Hij mocht zijn handigheid al snel overbrengen als instructeur van nieuwe collega's.

Onze mooiste vlucht samen was misschien wel de Royal Flight in de zomer van 1986 met koningin Beatrix en prins Claus. Hoewel Hans niet gauw nerveus werd, we vlogen wel met een Lynx. Een heerlijke kist maar niet zelden met onverwachte kuren of olielekkage. De vlucht verliep gelukkig vlekkeloos, niet in de laatste plaats dankzij de goed verstopte poetsdoek in zijn overall.

Na zijn FLO kostte het Jacques Bierens niet veel overredingskracht om hem in te lijven bij de Traka als sleutelaar. Mooi op tijd om de 278 die ons in het najaar van 2012 als onderdelenpakket werd geschonken op te bouwen. Bij de

aanbieding ervan werd gememoreerd “dat het wel de nodige tijd zou kosten het frame weer helemaal op te bouwen”. Dat was niet tegen dovemansoren gezegd: slechts een paar weken later stond onze Lynx weer operationeel gereed, compleet met sonar, hijslier en dummy torpedo's. Als ik de verklaring niet had ondertekend dat er nooit meer mee zou worden gevlogen waren we zo in take-off gegaan.

Toen hij een jaar later vlak voor de donateursdag met een paar maten de Neptune aan het wassen was gleed zijn ladder weg met als gevolg een paar botbreuken. Een jaarlang liep hij rond met een metalen plaatje in zijn pols. Geen klacht gehoord, maar sindsdien wordt wel een professioneel schoonmaakbedrijf met een hoogwerker ingehuurd.

Wij zullen Hans' inzet, gedrevenheid en technische kennis zeer missen maar kijken in dankbaarheid terug op de vele jaren waarin hij als kundig sleutelaar en als bestuurslid veel heeft bijgedragen aan de instandhouding van de installaties en vooral onze vliegtuigen. En zeker ook als fijn mens en collega. Status of strepen zeiden hem niet zo veel, goede samenwerking met het doel voor ogen vond hij belangrijker.

Tot het echt niet meer ging werkte hij door aan het instandhoudingsplan voor de heli's en vliegtuigen als hij er niet meer zou zijn.

Hans, je bent nu uit de tijd, zoals in het Oosten treffend wordt gezegd. Maar niet uit onze herinnering.

Bedankt voor je vriendschap en inzet. Vaarwel!

AvD

In Memoriam Leo Keizer

Op 9 maart 2024 overleed na een onverwacht en kort ziekbed onze erevrijwilliger Leo Keizer op 86-jarige leeftijd.

Louwrens, zoals zijn officiële naam luidde, was in 1937 geboren in een Fries gezin. In zijn jeugd bouwde hij vliegtuigmodellen en het liefst was hij naar de Anthony Fokkerschool gegaan, maar dat was te duur. Gelukkig kon hij als 16-jarige zijn interesse

voor vliegtuigen en motoren als motormonteur kwijt bij de MLD, met een gratis opleiding en kost en inwoning. Tijdens de opleiding in Deelen werd Leo zijn marinenaam. Na zijn praktijk op De Kooy als vgmrmmt (weet u nog?) werd hij voor anderhalf jaar uitgezonden naar Biak. Daar zag hij als schildwacht in de nacht van 15 juli 1957 de *Super Constellation Neutron* van de KLM neerstorten, die na het vertrek naar Nederland nog even een lowpass maakte voor de uitzwaaiers. Deze dramatische ervaring verdween nooit meer van zijn netvlies. Het toeval wilde dat hij ruim een halve eeuw later zou samenwerken met een medevrijwilliger die bij dit ongeval als tiener zijn ouders had verloren. Nog steeds kreeg Leo kippenvel als hij over die zwoele maar rampzalige tropennacht vertelde.

Met veel sleutelervaring op de *Catalina's* kwam Leo vervolgens op de motorenproefbank, een kolfje naar zijn hand. Op de Kooy leerde hij ook zijn grote liefde Addy kennen. Tijdens een van zijn varende plaatsingen maakte hij nogmaals een ditch mee, nu van de *Wasp*-boordhelikopter, waarvan de vlieger gelukkig met de schrik vrijkwam.

Motortechneek bleef Leo's passie, zowel de praktijk als het lesgeven erin. Zijn grote kennis en inzet leverde hem een koninklijke onderscheiding op. Na zijn leeftijdsontslag was hij dan ook van harte welkom in een deeltijdbaan bij MSG Fokker. Daarna volgde een aantal mooie jaren waarin hij met Addy veel reizen maakte. Haar plotselinge overlijden was een grote klap, maar Leo herpakte zich en reageerde op een oproep in de krant van Wim Giel om het fotoarchief van de Traditiekamer op orde te brengen. Ook aan deze klus wijdde hij zich

vol overgave. Geen tijdstip was hem te gek om vlot te zorgen voor de bijpassende foto's voor een lezing, artikel of boek.

Toenemende lichamelijke ongemakken noopten hem er vorig jaar toe het inmiddels goed geordende fotoarchief over te dragen aan een jongere collega. Ondanks het regelmatige contact verraste zijn plotselinge overlijden ook ons. Wij bewaren de beste herinneringen aan deze bescheiden en loyale collega.

AvD

In Memoriam Gerard Oukes

Op 22 juni is onze ere-vrijwilliger Gerard Oukes overleden. Als telg uit een West-Fries geslacht kreeg hij bij zijn geboorte op 4 juli 1943 te Andijk de familienaam Gerrit, maar zijn roepnaam werd Gerard en dat zou altijd zo blijven. Na zijn opleiding tot metaalbewerker werd hij op 16-jarige leeftijd bij de MLD aangenomen als “vliegtuigmaker algemeen der 3^e klasse”. Zijn eerste varende plaatsing was meteen de mooiste: de roemruchte wereldreis met *Hr. Ms. Karel Doorman* in 1961. Hij sleutelde er aan de *Seahawk* en de *Tracker* en kreeg er het NNG-herinneringskruis voor.

Een nog veel grotere liefde vond hij in Tiny, waarmee hij na een plaatsing op het Marinevliegkamp Valkenburg in Den Helder ging wonen omdat je daar makkelijker een huis kreeg. Niet lang na de geboorte van hun eerste zoon werd hij 14 maanden uitgezonden naar Curaçao, zo ging dat in die tijd. Tiny sloeg zich er dapper doorheen. Daarna werkte hij voornamelijk op De Kooy waarbij hij zich – na 3 jaar op *Hr. Ms. Kortenaer* – specialiseerde in de technische handboeken van de *Lynx*. Mede hierdoor werd hij geplaatst als liason op de Nederlandse ambassade in Londen, om zaken te doen met Westland en de Fleet Air Arm. Na terugkeer werd hij documentatie-specialist in het STAMOL-project bij MSG/heli op De Kooy voor het schrijven van de technische handboeken van de *Lynx-D*, de samensmelting van de A, B en C-

versies. Dat werk bleef hij in deeltijd ook na zijn FLO nog jaren doen. In 2003 werd Gerard vrijwilliger bij de Traditiekamer, waar hij naast zijn werk in de gestaag groeiende mediatheek vaste rondleider werd. Zijn toch al rijzige gestalte groeide als hij bij het model van “Hr. Ms. Rookverbod” over zijn belevenissen kon vertellen.

Na een paar jaar mantelzorger te zijn geweest voor zijn vrouw was haar overlijden een klap die hij eigenlijk niet meer te boven kwam. Wel bleef hij uitzien naar de vaste woensdag bij de Traditiekamer, dat gaf hem houvast en vriendschap. Groot was dan ook de teleurstelling toen hem twee jaar geleden moest worden verteld dat zijn geheugen hem langzamerhand in de steek liet en hij in zijn werk niet was te handhaven. Niet veel later werd Gerard opgenomen in een verzorgingshuis, waar hij met een paar trouw bezoekende oud-collega's graag mocht mijmeren over vroeger.

Gerard, we zullen je missen. Vaarwel!

AvD

Fotovraag 2023

Op onze vraag in de vorige nieuwsbrief wie er antwoord kon geven op de vraag: ***‘Wat ontbreekt er hier en wat is het verhaal?’*** is jammer genoeg helemaal geen respons gekomen. Misschien omdat we geen cadeautje voor de winnaar in het vooruitzicht hadden gesteld? Het antwoord had moeten zijn:

De Seahawk 126 met problemen aan de systemen, waaronder het remsysteem, moest op handkracht worden verplaatst maar was tijdens een beweging van de Hr. Ms. Karel Doorman niet meer in bedwang te houden en reed overboord. De sporen van de wielen zijn voor het onderzoek op dek getekend en de wielblokken mochten ook niet meer baten. De Seahawk is verloren gegaan.

Mutaties Donateursbestand Traka.

Wegens overlijden zijn ons helaas enige donateurs ontvallen. Verder krijgen we van een aantal donateurs de brieven als onbestelbaar retour. Graag willen we nog een keer wijzen op **het belang van adreswijzigingen!** Ook zijn een paar donateurs wegens het uitblijven van een bijdrage geschrapt (na een jaarlijkse aanmaning volgt na het derde jaar royement). Gelukkig zijn er altijd weer nieuwe donateurs in de vorm van ex-collega's c.q. partners van collega's of anderen die onze MLD een warm hart toedragen. Sinds vorige nieuwsbrief 2023 hebben we daarom weer 31 nieuwe donateurs mogen verwelkomen. Ons huidig donateursbestand staat hiermee op 526.

Nieuwe donateurs vanaf eind september 2023 tot 1 augustus 2024

Martijn Rooderkerk	Toon Hofelt
Arie Meijvogel	Marianne Zwaneveld
Ans Rekveld	Paul Rekveld
Mark Rekveld	E. Groeneveld
Gré Balder	G. J. van Leijden
Jan Kramer	A.Czech
Marcel Priester	Kees van Hoek
John van Buren	Gerrit Stuivenberg
Gerrit van der Weerd	Bart Starke
Rob Donderwinkel	Jean-Philippe Leijten
Ben Ulrich	Bert van Bruchem
Arend van Diggele	Ed Loesberg
Peter Lips	René David
Frans van de Wetering	Henk-Willem Elshove
Marcel Vreeswijk	Geer Roelofs
Hans Verdwaald	

Achter de schermen van de Traditiekamer

Sinds de vorige nieuwsbrief in oktober 2023 is er binnen de Traditiekamer weer veel gebeurd. Na jaren van praten en verzoeken indienen is het nu eindelijk gelukt om het traject voor het plaatsen van een overkapping voor de *Grumman Tracker* in te zetten. Een proces dat al in 2008 gestart is, maar steeds “stuk” liep op de financiering. Eind vorig jaar gaf onze penningmeester aan dat het vermogen van de Traditiekamer voldoende was om deze overkapping (een professionele tent die ook in het buitenland wordt gebruikt om vliegtuigen te overkappen) zelf aan te schaffen. Na toestemming van Cdt 990 Squadron en Cdt DHC hebben we het traject ingezet. De aanvraag ligt nu bij het Rijks Vastgoed Bedrijf ter goedkeuring en voor de eventuele vergunningen. Het bestuur streeft er nu naar om deze overkapping voor het einde van het jaar te laten realiseren. Onze TD’ers staan te popelen om, als de overkapping is geplaatst, de *Tracker* aan te pakken.

Vlak voor de donateursdag in maart kreeg de hoofdingang van de Traditiekamer een prachtige nieuwe aankleding, speciaal voor ons gemaakt door medewerkers van 990 SQ. Mocht u hem hebben gemist, dan moet u bij de komende donateursdag op 26 maart 2025 hier nog even bij stil staan.

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde donateursdag, zie ook elders in deze Nieuwsbrief. In de weken voor de donateursdag hebben alle vrijwilligers zich weer ingespannen om de Traditiekamer te laten blinken en alle lampjes weer werkend te krijgen.

Was 2023 nog een ‘rustig’ jaar wat betreft bezoekers, in 2024 zette de stijging zich voort. Door een enthousiast stukje en foto in de regionale dagbladen over de vrijwilligers werd de Traditiekamer in de schijnwerpers gezet. Dit resulteerde naast een gestage stroom van individuele bezoekers, ook in bezoeken van groepen uit de Noordkop. Daarnaast wisten ook de ROC- en VEVA-opleidingen ons te vinden, waarbij we in korte tijd ongeveer 200 leerlingen op bezoek kregen. Tot 1 augustus hebben we

Noord Hollands Dagblad 12-2-24

(inclusief de donateursdag) dan ook 952 bezoekers mogen verwelkomen, waarbij we eigenlijk alleen maar complimenten mochten ontvangen over de fantastische inrichting en enthousiaste vrijwilligers (en veel extra donaties!).

Naast de belangstelling voor de tentoongestelde collectie, blijft het aantal vragen om informatie gestaag doorgaan. Bijna wekelijks wordt ons Kenniscentrum benaderd over de meest uiteenlopende vragen, van het kleurenschema van bepaalde vliegtuigen en helikopters tot de startlengte van Fokker watervliegtuigen. Door het enthousiaste team van het Kenniscentrum worden deze vragen, vaak met behulp van de technische dienst, uitgezocht en teruggekoppeld aan de vragensteller. Veelal leidt dit tot enthousiaste reacties van de vragensteller. Naast de vele vragen die binnenkomen bij het Kenniscentrum, wordt ook periodiek gewerkt aan de Gedenkrol. Regelmatig komen nieuwe feiten boven tafel of blijkt de opgenomen informatie toch net iets anders te zijn. Al deze wijzigingen moeten worden verwerkt in de Gedenkrol. Per slot de informatie in de Gedenkrol moet correct zijn. Ook de namen van de omgekomen NH90- vlieger en -waarnemer bij Aruba moesten formeel worden opgenomen in de Gedenkrol. Als interim-oplossing waren

hun namen op een los inlegveld vermeld. In juni zijn drie Gedenkrollen opnieuw gedrukt bij een lokale drukkerij in Den Helder. Het eerste exemplaar is reeds overhandigd aan de cdt 990 Sq. en de Gedenkrol ligt ook weer volledig bijgewerkt in de Gedachtenisruimte, waarbij wekelijks de bladzijde van die dag wordt getoond. Het derde exemplaar zal door onze voorzitter bij de vaandeloverdracht worden overhandigd aan de nieuwe groepsoudste MLD.

Dat de Traditiekamer op het Maritiem Vliegveld de Kooy leeft blijkt wel uit een mooie donatie die we in juli hebben mogen ontvangen van een drietal

FLO-gangers. Zij hadden aan alle gasten op hun FLO-receptie gevraagd om een financiële donatie te geven in plaats van de traditionele fles wijn. Dit

verzoek heeft geleid tot een mooi bedrag dat zij tijdens het koffiedrinken aan onze penningmeester hebben overhandigd. Dit bedrag zal specifiek worden gebruikt voor de aanschaf van foto/videoschermpjes. Om de Traditiekamer nog aantrekkelijker te maken voor de bezoekers en om mee te gaan met de moderne tijd, leefde al langer het idee om bij de grote objecten, zoals de *Hawker Seahawk*, het model van de *Hr. Ms. Karel Doorman*, een foto/videoschermpje te plaatsen waarop

(operationele) beelden te zien zijn van het desbetreffende object. We hebben vele mooie en ook spectaculaire filmbeelden die we hiervoor kunnen gebruiken. Vooruitlopend om de plaatsing van deze schermpjes wordt er nu in de Kramerhal op het grote scherm permanent een film van de MLD gedraaid en hebben vrijwilligers in de zogenaamde 'reclamezuil' vlak bij de Lynx Helikopter ook een televisiescherm met videorecorder geïnstalleerd. Ook hier wordt nu een film gepresenteerd van een reddingsactie met een Lynx helikopter op een boorplatform.

De nieuwe gedenkrol wordt in dienst gesteld

H.P.

De verborgen kracht van een vaandel

Het vaandel als herinneringsplaats, maar ook als symbool van de toekomst

Het MLD-vaandel is op 17 juli 2024 zestig jaar geworden, een goede reden het eens in het zonnetje te zetten.

Een vaandel kan beschouwd worden als een ‘Lieu de mémoire’, geen letterlijke plaats van herinnering maar een symbolische. Bovendien is het MLD-vaandel gekoppeld aan een aantal wapenfeiten uit de Tweede Wereldoorlog, op grond waarvan Hare Majesteit Koningin

Wilhelmina in 1942 de Militaire Willemsorde (MWO) aan de MLD heeft toegekend. Hieronder de geschiedenis van ‘ons vaandel’, waarbij wordt ingegaan op deze wapenfeiten, en een toelichting op de belangrijke symboliek van een vaandel.

Vroeger werden vaandels tijdens gevechten gebruikt als oriëntatiepunt in het veld, waardoor de eenheid het verband kon bewaren. Vanwege dit functionele belang moest de vaandeldrager het vaandel tot het uiterste verdedigen. Daarom werd hij vergezeld door een gewapende vaandelwacht en dat gebeurt nu nog steeds. Hierdoor groeide een vaandel in de loop der jaren uit tot een symbool van bezieling, saamhorigheid en trots van de eenheid waartoe het behoorde. In de eerste jaren van het Koninkrijk der Nederlanden verdwenen de vaandels echter. Toen gebruikte het leger richtvlaggen, zonder symbolische waarde. Pas vanaf 1820 – waarin de nationale trots herleefde – werden door Koning Willem I weer vaandels en standaarden toegekend, met daarop vermeld de krijgsverrichtingen van de eenheid. Aan sommige vaandels zijn ook dapperheidsonderscheidingen bevestigd. De oranje kleur van het vaandel onderstreept de verbondenheid met het Huis van Oranje.

Toen in de loop van de jaren de manier van oorlog voeren wijzigde, veranderde de functionele waarde van het vaandel van een tactische naar een ceremoniële waarde. Daarnaast staat het nog steeds symbool voor trouw aan de koning en de eer van de groep. En als de koning op Prinsjesdag het vaandel

groet doet hij dat niet alleen omdat het vaandel in de krijgsmacht een belangrijk symbool is, maar ook uit piëteit voor de menselijk offers die in de loop der jaren door de betreffende eenheid zijn gebracht bij de uitvoering van haar taak.

Het vaandel van de Marineluchtvaartdienst heeft nooit een tactische waarde gehad. Het is immers pas uitgereikt in 1964. Het heeft een ceremoniële functie zoals bij herdenkingen, maar heeft ook een grote symbolische waarde. Op het MLD-vaandel staan vier wapenfeiten genoemd: *Nederlands-Indië 1941-42*, *Indische Oceaan 1942-45*, *Noordzee 1941-42* en *Normandië 1944*.

Het 1e wapenfeit: De oorlog in Nederlands-Indië (1941-42)

In Nederlands-Indië werden door de MLD gewapende verkenningen uitgevoerd met behulp van vliegboten. Ook werden deze ingezet als bommenwerpers, maar daarvoor bleken ze te langzaam en te licht bewapend. De *Dornier* en *Catalina* vliegboten van de MLD leverden na de Japanse **aanval** op Pearl Harbor van december 1941 tot en met februari 1942 strijd met de Japanse invasiemacht in Azië. Ze brachten de vijand gevoelige slagen toe, maar incasseerden ook grote verliezen. Legendarisch is de gecoördineerde actie van een *Dornier* en een onderzeeboot. De *Dornier* dirigeerde de onderzeeboot naar een Japans vlootverband en zorgde voor een afleidingsmanoeuvre zodat de onderzeeboot ondertussen drie schepen tot zinken kon brengen.

A chance encounter, 23 december 1941. Litho van Robert Taylor (1997)

Het 2e wapenfeit: Indische Oceaan 1942-45

Na de slag in de Javazee opereerde de MLD met Squadron 321 vanuit Ceylon. Daar was een gezamenlijk geallieerd commando ingesteld met andere tactische inzichten dan de Nederlandse Marine. Het gevolg was dat de MLD'ers niet mochten doen waarvoor ze getraind waren: de inzet van vliegtuigen in nauwe samenwerking met de vloot. Ondanks dat hebben de

Catalina's in de Indische Oceaan door hun defensieve operaties menig Duitse en Japanse onderzeeboot onder water weten te drukken.

Het wapenschild van 321 toont bovenaan de *Leeuw van Ceylon* op een rode ondergrond. Onderaan een paradijsvogel op een groene ondergrond. Het embleem verwijst naar de geschiedenis van Squadron 321. De *Leeuw van Ceylon* verwijst naar acties gedurende WO II vanuit Ceylon. Na de oorlog onderscheidde het squadron zich bij acties in Nieuw-Guinea, verbeeld door de paradijsvogel.

Wapenschild van squadron 321
(1940-2005)

Het 3^e en 4^e wapenfeit: Noordzee 1941-42 en Normandië 1944

Toen op 10 mei 1940 de Duitsers binnenvielen ontsnapten een aantal *Fokker T-VIIIw* watervliegtuigen van de MLD naar Engeland. Daar werd de bemanning als 'Dutch Squadron 320' ingedeeld bij 'Coastal Command' van de Royal Air Force (RAF). Met de *Fokkers* werden ze ingezet bij onderzeebootbestrijding, konvooibescherming en gewapende verkenning. Squadron 320 werd later uitgerust met *Hudsons* en werd ingedeeld bij de RAF in Oost-Engeland, van waaruit ze de Duitse konvooien met ijzererts langs de Noorse kust aanvielen. Hierbij sneuvelden helaas veel bemanningen. Toen Duitsland de oorlog begon te verliezen werd het Squadron 320 bij het 'Bomber Command' van de RAF geplaatst en kreeg het met *Mitchell-bommenwerpers* een andere opdracht: voorbereiding en deelname aan operatie Overlord (D-day). Ook werd op 15 juni 1943 het 'Dutch Squadron 860' opgericht als onderdeel van de 'Fleet Air Arm' (de Britse MLD). De bemanningen opereerden met *Swordfishes* vanaf MAC's, koopvaardijschepen die waren voorzien van een eenvoudig vliegdek. Wegens de zware bewolking moesten de *Mitchells* van VSQ320 op D-day zelf helaas onverrichterzake terugkeren naar hun basis maar in de dagen daarvoor en daarna werden vele bombardementsvluchten uitgevoerd, waarbij goede resultaten werden geboekt maar ook grote verliezen werden geïncasseerd.

De toekenning van de Militaire Willemsorde aan de MLD vanwege de strijd tegen Japan

Bij Koninklijk besluit nr.18 van 9 april 1942 werd aan de MLD het ordeteken van ridder der 4e klasse van de Militaire Willemsorde (MWO) toegekend wegens:

‘In den strijd tegen Japan van het oogenblik der oorlogsverklaring op 7 december 1941 af bij voortduring en zonder uitzondering uitmuntende diensten en uitstekende daden verricht bij verkenningen, bombardementen, onderzeebootbestrijding, mijnenleggen en convoyeren, tegen een overmachtige vijand waarbij allen hun uiterste krachten en velen hun leven hebben gegeven in onophoudelijke luchtgevechten en bij het toebrengen van groote verliezen aan den vijand’.

Toen de Militaire Willemsorde (MWO) aan de MLD werd toegekend ontstond een uniek probleem. De MLD had immers (nog) geen vaandel, dus waar moest de MWO aan worden bevestigd?

H.M. Koningin Wilhelmina bevestigt de MWO aan de provisorisch gemaakte MLD vlag

Met de bekende ‘can-do’ mentaliteit werd in allerijl een MLD-vlag vervaardigd bestaande uit onze nationale driekleur met in het midden het embleem dat officierenvlieger indertijd op hun pet droegen: een rechtopstaande tweebladige propeller omgeven door eikenloof met daarboven de kroon. Naar alle waarschijnlijkheid is daarna in Londen de eerste

‘echte’ MLD-vlag gemaakt, voorzien van de albatros met daaronder de gekranste MWO. Het ontwerp van deze MLD-vlag werd in december 1943 door Koningin Wilhelmina officieel goedgekeurd.

Eind jaren vijftig wilde de marineleiding de MLD-vlag afschaffen met als argument dat de nationale vlag niet aangepast mocht worden. Hiertegen kwam protest: de MLD-vlag was immers op unieke wijze in de oorlog ontstaan en door de Koningin gewenst, dat kon niet zomaar teniet worden gedaan. Bovendien, wat moest er dan gebeuren met de MWO, die door Hare Majesteit zelf aan deze vlag was bevestigd? Daarom werd verzocht om een vaandel toe te kennen. Op 18 augustus 1962 (op de 45^e verjaardag van de MLD!) werd het Koninklijk Besluit nr.131 ondertekend en op 17 juli 1964 kreeg de MLD uit handen van ZKH Prins Bernhard het vaandel uitgereikt.

Uitreiking van het Vaandel aan de MLD door ZKH Prins Bernhard aan de Vlagofficier MLD SBN J.L. den Hollander.

Het voortbestaan van de MLD

Na afloop van de Koude Oorlog veranderde de politieke draagkracht voor defensie. Er kwam steeds minder geld beschikbaar en de marineleiding vond sluiting van een van beide vliegkampen onvermijdelijk. In 2004 werd besloten het *Marine Vliegkamp Valkenburg* bij Katwijk op te heffen en alle Orions te verkopen. Het ‘MLD-gevoel’ kreeg hierdoor een flinke knauw en de onderlinge solidariteit kwam in de fors krimpende organisatie onder grote druk. De inzet om gedwongen ontslagen te voorkomen betekende ook dat bepaalde functies op De Kooy werden bezet door oud-Marpatters. Was een meer dan gehalveerde MLD nog wel levensvatbaar? Er was immers nog maar één vliegkamp over met 21 helikopters. De gedachte dat zelfs het MLD-vaandel zou worden afgeschaft leidde echter bij velen tot verontwaardiging. Dat zou de doodsteek betekenen voor het ‘esprit de corps’, de teamgeest en onderlinge solidariteit, het ‘MLD-gevoel’. Ook werd gewezen op de plicht om de in het vaandel genoemde wapenfeiten te blijven gedenken. Dit resulteerde uiteindelijk in een Koninklijk Besluit van 29 augustus 2006 waarbij toestemming werd verleend om het MLD-vaandel te blijven voeren. Ook

kwamen er een speciale groepsoudste en chef der équipage voor de MLD, onder meer belast met de vaandelverplichtingen en de daaraan verbonden tradities. Het vaandel en de daaraan verbonden waarden stonden vanaf dat moment niet meer ter discussie.

In verband met de levensvatbaarheid van het *Marine Vliegkamp de Kooy* als zelfstandige eenheid was het noodzakelijk de Groep Maritieme Helikopters in te bedden in een groter verband. Het vliegkamp en de squadrons met hun helikopters en personeel werden op 4 juli 2008 organisatorisch opgenomen in het *Defensie Helikoptercommando* onder beheer van de Koninklijke Luchtmacht. Hierdoor werd *de Kooy* operationeel en logistiek losgeknipt van de Koninklijke Marine, maar het personeel bleef hoofdzakelijk marine, waar nodig aangevuld met luchtmacht collega's. Alhoewel er uit bezuinigingsoverwegingen heel wat voor te zeggen was om alle helikoptersquadrons van defensie bij elkaar te voegen, was het gevoelsmatig een heel ander verhaal. De MLD-mannen en vrouwen voelden zich marineman/vrouw met zeebenen en geen luchtmachter. Door de wat andere cultuur van de luchtmacht voelden de MLD'ers zich een vreemde eend in de bijt. Dit leidde tot onvrede en onrust en een vlucht naar de burgermaatschappij. De angst dat uiteindelijk alle functies zouden worden ingepikt door 'lichtblauw' bleek achteraf mee te vallen. De tijd heeft geleerd dat ook de KLu een prima 'baas' is die de bestaande cultuurverschillen respecteert. Was dat in WO II ook niet het geval toen 'de MLD' werd opgenomen in de RAF en Fleet Air Arm?

Het vaandel krijgt een nieuwe functie (2000-heden)

Het MLD-vaandel representeert nog steeds de historie, tradities en waarden van de MLD. Het intreden van het vaandel geschiedt daarom met het voorgeschreven eerbetoon, niet in de laatste plaats voor de vele slachtoffers die genoemd worden in de Gedenkrol MLD. Deze symboliek is ook van belang voor de (steeds kleiner wordende) groep

*Vaandeloeverdracht bij functiewisseling
Groepsoudste MLD op 10 juni 2011*

veteranen uit de naoorlogse jaren (NNG), een categorie die langzamerhand wordt opgevolgd door de jongere generatie veteranen, zoals afgelopen jaar ook duidelijk zichtbaar was op de Nationale Veteranendag. Voor hen staat het vaandel ook symbool voor het jongere verleden dat achter ons ligt: de door de bezuinigingen afgestoten eenheden en de sluiting van het *Marinevliegkamp Valkenburg*. Maar daarnaast staat het symbool voor wat níét veranderd is: de ‘can do’-mentaliteit, de professionaliteit en de operationele en emotionele band met de vloot. Weliswaar opgenomen in de Luchtmacht, maar nog steeds Marine! Het vaandel symboliseert misschien wel meer dan ooit de waarden van de huidige MLD’er: *wij zijn de ogen , oren en tanden van de vloot!*

I.P.P.

Moodfilm 'Ogen, oren en tanden van de vloot'

<https://www.youtube.com/watch?v=8QuMwt9aX0Y>

Luchtoorlogmuseum Fort bij Veldhuis

Het museum is gevestigd in het *Fort bij Veldhuis*, 1 van de 45 forten die samen de *Stelling van Amsterdam* vormen. In het gehele fort bevindt zich een tentoonstelling met objecten die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben. Een bijzonder onderdeel van de collectie zijn de door de *Stichting Aircraft Recovery Group 1940-1945* zelf opgegraven vliegtuigonderdelen. Deze stichting geeft kennis door over de luchtoorlog en de inzet van de verschillende luchtmachten in die periode. Ook doet deze stichting onderzoek naar vermiste vliegtuigen en bemanningsleden om zo de nagedachtenis van hen die in deze periode om het leven kwamen, onder wie ook burgerslachtoffers, in stand te houden.

Genieweg 1 1967 PS Heemskerk

Tel. 0251-230670 (alleen tijdens openingstijden museum)

E-mail: info@arg1940-1945.nl

Openingstijden: Het museum is op even zondagen in de maanden mei tot en met oktober open van 11:00 tot 17:00 u

<https://www.arg1940-1945.nl/>

Willem van der Woude:

Never a dull moment!

Onze oudste vrijwilliger is in 1937 geboren in Rotterdam (vader was marinier), maar na het bombardement zijn ze verhuisd naar de Schilderswijk in Den Haag: dus als schoffie opgegroeid! Na de ambachtsschool heeft Willem eerst gewerkt bij een stempelmakers-fabriek omdat hij als 14-jarige te jong was om al naar de marine te gaan en van flierefluiten tot je in dienst mocht was in die tijd geen sprake: er moest geld verdiend worden! En dan gelukkig toch als zestienjarige naar de marine, de opkomst in Hilversum en daarna naar CLO Deelen voor de

opleiding tot vliegtuigmaker-instrumentmaker.

De eerste echte plaatsing was op MVKV bij Sq.4, het zogenaamde uitzendsquadron. De *Avengers* waren altijd weg, met de *Hr. Ms. Karel Doorman* op pad of bijvoorbeeld naar Sicilië. De onderhoudsploeg werd dan met een *Dakota* weggebracht en weer opgehaald. Je verdiende toen 67 gulden per maand, dus veel geld om de wal op te gaan was er niet. Dat werd ietsje beter toen Willem voor twee jaar naar de West ging met Sq. 1 (heen met het koopvaardijship *Willem van de Zaan*). Nog steeds vrije jongen (net 18) dus toen wel meer de wal op. Er volgden plaatsingen bij Sq.4 en Sq.7 en na opleidingen in de VS bij de Neptunefabriek in Burbank ('we werden ondergebracht in een hotel in Hollywood!') kwam in 1962 de plaatsing in Nieuw-Guinea met Sq.321. Er waren maar 2 vliegtuigmakers-instrumentmakers geplaatst, dus het was keihard werken van 7 tot 5 in een hangaar waar de temperatuur opliep tot 60 graden Celsius. Toen ik vroeg of hij nu veel van de oorlog had gemerkt zei hij:

***Je had voortdurend
het gevoel op je
tenen te lopen.***

'Je had wel degelijk door dat je in een gevaarlijke tijd aan het werk was. Ik was aangewezen als geschut commandant van de Unicorn

(een snelvuurkanon) en dat ding stond midden in een open veld. Tijdens de dekolonisatiestrijd zaten er op Biak 10.000 militairen en bij de overdacht lagen er 28.000 Indonesiërs voor de kust met een aantal Russische onderzeeboten. Je had voortdurend het gevoel op je tenen te lopen. Maar toch stond je er toen niet zo erg bij stil. Bij thuiskomst besepte je het pas, maar van alle begeleiding die veteranen tegenwoordig bij thuiskomst krijgen was toen nog niets te merken.'

Terug in Nederland (weer op Valkenburg) bleek dat zijn dienstvak doodbloedde omdat de elektromonteurs het werk gingen overnemen. Inmiddels had Willem (ondanks zijn dyslexie) via de PBNA meet-en-regeltechniek gestudeerd en de KM bood hem aan om op Erfprins de opleiding elektrotechniek, radiomonteur en wapenelektronicamonteur te gaan volgen, waarna hij op de MLTS op de Kooy les is gaan geven in vliegtuig-instrumenten, inclusief de elektronica die daarbij hoorde. Deze plaatsing vond hij drie keer niks, gelukkig volgde al snel een plaatsing als fijn-mechaniker bij CAWCS waar hij chef computerbedrijf werd (natuurlijk ook weer de nodige opleidingen in de VS en de UK).

Na sky-high beoordelingen werd Willem tot officier benoemd en natuurlijk word je daarna overgeplaatst naar iets waar je geen verstand van hebt: chef taakuitsplitsing op het SVBO op Erfprins, onderzoek naar onderwijsbehoefte. Gelukkig werd dit een hele leuke plaatsing, veel varen en naar België op en neer en van daaruit in 1988 met FLO.

Ondertussen was Willem getrouwd en kreeg twee kinderen. Met een bevriend echtpaar kochten ze een grote (vervallen) boerderij in Anna Paulowna waar Willem heel wat uren heeft moeten klussen. Jammer genoeg volgde een scheiding, maar hij trouwde vervolgens met de buurvrouw. Het werd daar de zoete inval, veel kinderen, stiefkinderen en adoptiekinderen, daarom nu ook stapels kleinkinderen en achterkleinkinderen (de oudste heeft net haar rijbewijs gehaald).

Vlak voor zijn FLO bleek Willem TBC te hebben en raakte hij een halve long kwijt. Het bleek een geluk bij een ongeluk te zijn want hij heeft geen last van het FLO-gat gehad. Hij moest revalideren!!! En dat deed hij onder andere door heel veel te wandelen. Zijn wandelliefde en gelukkig ook

die van zijn vrouw is toen begonnen: ze liepen 1500 km per jaar. Hij heeft in 1996 de *Wandelsportvereniging KM* opgericht en ze hebben heel veel gewandeld in diverse landen (Sri-Lanka, Australië, Nieuw-Zeeland, Japan, Korea, Taiwan, Indonesië, Amerika en Canada) waar, dankzij Willems geregeld en KM-contacten, goedkoop werd gegeten en overnacht bij diverse kazernes en jeugherbergen.

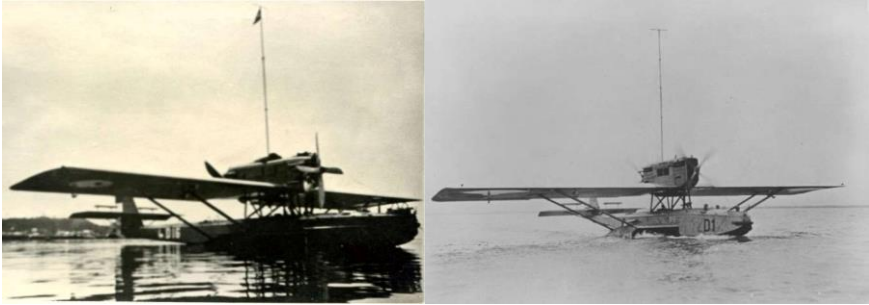
Als gevolg van een kunstheup (Willem) en een hersenbloeding (zijn vrouw) werden deze wandelreizen noodgedwongen gestaakt. Gelukkig was er (behalve 8 jaar Gemeenteraad Anna Paulowna en meerdere bestuursfuncties bij diverse verenigingen) ook de Traditiekamer! Daar begon Willem in 2010 als vrijwilliger met het opknappen van onze poortwachter de *Neptune*. Daarna volgde de Neptune-neus binnen (hij had gelukkig na de sluiting van de school nog heel wat instrumenten thuis staan).

Vervolgens werd de Nieuw-Guinea/Biak hoek in de Vreedehal in elkaar geknutseld en de laatste jaren heeft hij zich gestort op het verfraaien van onze tentoonstelling met de vliegtuigmodellen. Soms alleen gerepareerd en soms helemaal zelf opgebouwd. Als u weer eens in de Traka bent moet u maar eens omhoogkijken: de *Seafury*, de *Firefly*, de *S-51*, de *Dornier 24*, de *Swordfish*, de *Farman* en ook de mooie luchtballon zijn allemaal van zijn hand. Momenteel is hij bezig met de *Van Berkel WA*, dat wordt zijn laatste object, want de mobiliteit van de handen wordt wat minder. Bovendien wordt het project wat vertraagd door de reislustigheid van Willem. Na het overlijden van zijn tweede vrouw heeft Willem een nieuwe liefde gevonden. En samen met haar reist hij heel wat af. De camper is inmiddels verkocht, maar met bus of vliegtuig kan je ook hele mooie reizen maken! In het voorjaar is Zuid-Afrika nog bezocht en binnenkort vertrekken ze weer naar Roemenië. Daarna wordt er overwinterd in Zuid-Spanje. Zo wil iedereen wel oud worden!

I.P.P.

Fotovraag 2024

Dit jaar een nieuwe puzzel, dit keer met een prijsje voor de eerste goede inzending!

In onze fotobeeldbank troffen we deze foto's aan van de *Dornier Wal* uitgerust met een hoge antenne. Mogelijk zijn dit opnamen van beproevingen van een lange afstand communicatiesysteem in Nederland (D-1) en in de Oost (D-16). Klaarblijkelijk heeft dit systeem niet geleid tot toepassing op alle *Dornier Wal* vliegboten van de MLD.

Beelden van een Duitse *Dornier Wal* met een dergelijke antenne zijn te vinden op de volgende lezenswaardige site:

<https://airandspace.si.edu/stories/editorial/wolfgang-von-gronau-and-his-greenland-whales>

De vraag aan onze lezers is of zij meer details weten over dit communicatiesysteem.

Antwoorden kunnen worden verzonden naar info@traditiekamerml.nl

Toko-artikelen TRAKA MLD: ook leuk als cadeautje!!

Hieronder een kleine greep van de artikelen die we in de TOKO verkopen, altijd de moeite waard om eens een kijkje te komen nemen. Mocht u daartoe niet in de gelegenheid zijn, u kunt deze artikelen ook bij ons bestellen door contact op te nemen met onze tokobeheerder via de facebookpagina

TokobeheerdertraditiekamerMLD of via e-mail:

TokobeheerdertraditiekamerMLD@gmail.com Levertijd ongeveer 1 week.

	Prijs	+ verzendkosten
320 Squadron "Alle hens" (de laatste)	€ 25,00	€ 5,25
320 Squadron "de vliegtuigen" (de laatste)	€ 44,50	€ 5,25
Dagboek van een ARVA vlgr N.I.	€ 35,00	€ 5,25
DP Curtiss P-40 E/N Part 1 1942-1945	€ 12,00	€ 5,25
DP Curtiss P-40 N Part 2 1945-1950	€ 12,00	€ 5,25
DP Thunderjet F84E/G	€ 12,00	€ 5,25
DP Fokker T.V "Luchtkruiser"	€ 12,00	€ 5,25
DP Hawker Seafury	€ 12,00	€ 5,25
DP Lockheed L-12/212	€ 12,00	€ 5,25
DP P51D/K Mustang Photo File	€ 12,00	€ 5,25
DP Douglas DB-8A/3N	€ 12,00	€ 5,25
DP Fairey Firefly	€ 12,00	€ 5,25
DP Neptune P2V-7B	€ 12,00	€ 5,25
DP PBY 5 deel 1	€ 12,00	€ 5,25
DP PBY deel 2	€ 12,00	€ 5,25
DP Fokker D-7	€ 12,00	€ 5,25
DP Harpoon	€ 12,00	€ 5,25

Dutchies in the Fleet Air Arm	€ 43,50	€ 5,25
Een Bevlogen Avontuur	€ 17,50	€ 5,25
Een Immense Vogel Gelijk	€ 12,50	€ 5,25
Fokker D.VII	€ 40,00	€ 5,25
Fokker D-23	€ 24,95	€ 5,25
Fokker S-14	€ 45,00	€ 5,25
Gedragen door de Wind	€ 12,50	€ 5,25
Het ARVA SQN in Nederlands-Indie	€ 5,00	€ 5,25
Luchtmachtbevelhebbers	€ 5,00	€ 5,25
NL Luchtvaartuig register 75 jr	€ 19,50	€ 5,25
Pander een Haagse VLGBR	€ 15,00	€ 5,25
Registratie overzicht Klu	€ 7,50	€ 5,25
Sikorsky S-51	€ 20,00	€ 5,25
Van Berkels Patent De Luchtvaart afdeling	€ 28,95	€ 5,25
60 Jaar Helikopters KM	€ 10,00	€ 5,25
Vreemde vogels op Valkenburg	€ 12,50	€ 5,25
Martin Mariner PBM-5A	€ 42,50	€ 5,25
Wright Flyers <i>van Kitty Hawk tot Etten Leur</i>	€ 3,50	€ 5,25
75 jaar op Vleugels	€ 2,50	€ 5,25
Catalina registraties	€ 12,00	€ 5,25
Van iedereen en niemand (zie boekrecensie)	€ 35,00	€ 5,25
CAP MLD	€ 12,00	€ 4,25
Polo MLD	€ 7,50	€ 4,25
Speld MLD	€ 1,75	€ 2,25
Stropdas MLD	€ 17,50	€ 2,25

Een luchtig ☺ stukje geschiedenis

Een **Allemanseind** (alleman betekent: iedereen) zou stammen uit de vroegere zeilperiode, waar officieren in de uitbouw op het achterdek voor hun behoefte een echte *secreet* (poepdoos) hadden, maar het gewone volk niet. Het gewone

volk moest het op het galjoen *over de muur* (reling) doen, daarbij werden ze regelmatig overspoeld door zeegang. Gebruik van wc-papier bestond niet, dus nam men een *puts* (emmer) water en een *kloen* (dot schiemansgaren) om het achterwerk schoon te vegen. Wanneer dit niet voor handen was werd het **Allemanseind** gebruikt.

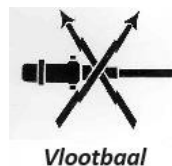
Dat is een dik stuk touw met uitgeplozen uiteinde dat overboord hing. Na gebruik werd het in zee teruggeworpen en door het boegwater schoongespoeld.

Nadat de hygiënische omstandigheden aan boord sterk verbeterden werd het **Allemanseind** niet meer als zodanig gebruikt en sinds die tijd is het verworpen tot een rijkelijk versierd stuk touw dat bevestigd is aan de klepel van een scheepsbel of luidklok, teneinde deze handmatig te luiden.

Dit alles als resultaat van rivaliteit tussen de *schiemannen*, die hun vaardigheid toonden door het maken van versieringen (bijvoorbeeld *kardeelknopen*) op een stukje touw.

Die eindjes bleven bewaard en werden in het zicht gehangen, zoals aan de scheepsbel of puur decoratief.

Staat het al in uw agenda?

Donateursdag 2025

Woensdag 26 maart

***Voor ontmoetingen, lezingen, drankjes, blauwe
hap en vooral.....bijpraten!***

***Het onderwerp v.d. lezing zal dit jaar gaan over
alle infra wijzigingen op de Kooy.***

U hoeft zich nog niet op te geven,

***U ontvangt tijdig een persoonlijke uitnodiging
met alle details***

Veteranendagen en overige activiteiten

Op 29 juni werd de 20e Nederlandse Veteranendag te Den Haag gevierd. Tot onze grote vreugde hebben we dit jaar een eigen MLD-detachement kunnen samenstellen voor het defilé. We hopen dat we volgend jaar ons detachement van 19 man verder kunnen uitbreiden. De veteranen onder u worden daarover tijdig geïnformeerd door onze veteranen-coördinator Peter Sebel.

Verder was de *Stichting Vrienden van de MLD* natuurlijk weer aanwezig met een eigen stand. Het was een zoete inval, we hebben vele verhalen gehoord en ook veel informatie kunnen verstrekken. En natuurlijk waren de kinderen allemaal zeer verguld met de gratis goodies.

Voor prachtige foto's van deze veteranendag verwijs ik u graag naar de officiële website <https://www.veteranendag.nl/nieuws/fotos-online/> en natuurlijk onze eigen site <https://www.traditiekamermlld.nl/veteranendag-2024/>.

Jammer genoeg gingen een aantal vaste jaarlijkse evenementen niet door zoals *SAR Katwijk* (afgelast vanwege slechte weersomstandigheden). Ook veel luchtvaartevenementen, zoals *Vliegshow Oostwold* en *Vliegshow Texel* zijn dit jaar niet doorgegaan in verband met de hoge kosten en milieueisen. Aan andere evenementen zoals *SAR Vlissingen* en *Amsterdam Aviation Collectors Fair* hebben we niet deelgenomen gezien de hoge kosten voor de Traditiekamer.

Dit jaar waren we wel volop aanwezig tijdens de gezinsdag van MVKK op 25 mei. De Traka was die dag open en er werd een speurtocht gehouden dwars door onze tentoonstellingsruimtes. Op 31 augustus zijn we aanwezig op de Veteranendag in Zutphen en 7 oktober zullen we met een stand aanwezig zijn op de Veteranendag van de Koninklijke Luchtmacht in Soesterberg.

Boekbespreking

Dit boek is de handelseditie van een promotieonderzoek door Rolf de Winter dat resulteerde in de gelijknamige dissertatie *Van iedereen en niemand. De helikopter en de Nederlandse krijgsmacht*. De auteur verdedigde zijn proefschrift op 30 juni 2023 aan de Universiteit Utrecht en heeft de studie vervolgens toegankelijk gemaakt voor een breder publiek. Dit resulteerde in dit rijk geïllustreerde boek met kleuren- en zwart-wit illustraties, verklarende bijschriften, organogrammen en enkele kaarten.

De auteur Rolf de Winter is als onderzoeker verbonden aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Hij is gespecialiseerd in de geschiedenis van de Nederlandse luchtmacht.

Korte inhoud: Al snel na de Tweede Wereldoorlog werd duidelijk dat er voor het hefschroefvliegtuig een glorieuze toekomst in het verschiep lag, zeker ook voor militaire doeleinden. Toch duurde het nog decennia voordat de helikopter in Nederland een volwaardige plaats verwierf naast de traditionele hoofdwapensystemen van de marine, land- en luchtmacht. In *Van iedereen en niemand* schetst Rolf de Winter het soms ronduit ontstellend moeizame proces waarin de helikopter zich in Nederland ontworstelde aan zijn stiefmoederlijke plaats. De veranderende taakopvatting van de krijgsmacht en de vasthoudendheid van enkele militaire en politieke voorvechters zorgden uiteindelijk voor een kentering. Die verandering was wezenlijk en succesvol. Vanaf de jaren 1990 speelde de helikopter een cruciale rol tijdens talrijke humanitaire, maritieme en crisisbeheersingsoperaties, ook in het hogere geweldsspectrum.

Fascinerend is het te lezen hoe ministers, staatssecretarissen, admiraals en generaals het helikopterbeleid hebben vormgegeven en hun prioriteiten stelden. Lang kreeg de helikopter een stiefmoederlijke plaats in de pikorde van de krijgsmacht, en niet zelden was de helikopter het kind van de rekening. Minstens zo intrigerend is het om te lezen dat de helikopter uiteindelijk aan een – naar het lijkt – onstuitbare opmars begon als hoofdwapensysteem en een plek verwierf naast de vertrouwde sterkhouders van de krijgsmacht als het fregat, de tank en het jachtvliegtuig. Boeiend wordt beschreven hoe het Defensie Helikopter Commando zijn oorsprong vond en ondanks alle scepsis uitgroeide tot een niet meer weg te denken onderdeel van de krijgsmacht.

Dit boek *Van iedereen en niemand* is te koop in de Toko van de Traditiekamer MLD voor slechts € 35,-- exclusief € 5,25 verzendkosten. Afhalen kan ook, de Traditiekamer MLD is elke woensdag geopend van 09.00 tot 16.00u (zie voor de bezoeksregels onze website).

We zoeken een nieuwe penningmeester!

We zoeken een (ex)marineman/vrouw (liefst MLD), beneden de 65 jaar, met gevoel voor cijfers, die volgend jaar (medio 2025) de huidige penningmeester komt aflossen.

De Traditiekamer is een museum vol museale objecten en oude vliegtuigen en helikopters. De Stichting heeft als doel het erfgoed van de MLD te behouden (en dus ook onderhouden). Daarnaast doen we historisch onderzoek. Wij doen dat met 30 vrijwilligers met verschillende achtergrond: technisch, administratief en logistiek, burger en militair en (voormalige) rangen van hoog tot laag, allemaal met een hart voor de MLD. Elke woensdag komen we bij elkaar, drinken koffie en gaan aan het werk. Tussen de middag genieten we van de blauwe hap bij Paresto op de Kooy.

Wat wordt uw taak: het bijhouden van de in- en uitgaande financiële stromen van onze Stichting, het uitvoeren van betalingen en het bijhouden van ons donateursbestand en daarmee ook de contacten met onze donateurs. Naast de woensdag zullen deze werkzaamheden (met name in het begin van het jaar en rond de donateursdag) wat meer tijd vergen. Boekhoudkundige kennis is niet vereist, de financiën worden momenteel bijgehouden in een excell bestand en de donateurs in een accesbestand. Er is geen sprake van een Balans en Verlies&Winstrekening, slechts een eenvoudige begroting en realisatieoverzicht.

Interesse of wilt u meer weten: stuur een email naar petersprey@hetnet.nl .

Samenstelling bestuur Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Voorzitter:	A. (Anne) van Dijk - CDR b.d. traka@vandijksr.nl
Secretaris:	Drs. G. (Hans) H. Peters EMIA- KTZA b.d. info@traditiekamerml.nl
Penningmeester:	I. (Inge) K. Peters-Prey BA - LTZ2 b.d. petersprey@hetnet.nl
Htd/Hinfra:	vacature (wordt binnenkort gevuld)
Coörd. Veteranen:	P. (Peter) Sebel – AOO b.d. Coor.vet.post@ziggo.nl

Donateur worden van de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

De jaarlijkse bijdrage voor individuele donateurs is € 12,50 en voor
bedrijven/instellingen € 125,00.

U kunt zich aanmelden middels het formulier op de laatste pagina.

Aanmeldingsformulier Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....

Woonplaats:.....

Emailadres:.....

Bij Def. gewerkt vantot.....

Registratienummer:.....

Marinenummer:.....

Veteraan: ja/nee Nummer Veteranenpas:.....

Postactief: Ja/nee Nog actief dienend: ja/nee

Geeft zich hierbij op als donateur van de *Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD* en zal de donatie overmaken naar

NL53 RABO 0370 5018 53 t.n.v. St. Vr. vd Traditiekamer MLD (individuele donateurs € 12,50 en bedrijven/instellingen € 125,00 per jaar).

Dit formulier opsturen naar:

Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

t.a.v. I.K. Peters-Prey

Boterzwin 2207

1788 WC Julianadorp

Of per mail: bovenstaande gegevens doorgeven aan de penningmeester

petersprey@hetnet.nl

Alles over de Traditiekamer MLD
vindt u op onze website
www.traditiekamerMLD.nl